

Joulu on silloin, kun rakkaat ovat koolla

Kainuulaisessa Anu ja Tero Moilasen perheessä joulua vietetään kaksi kertaa: oikeana päivänä ja silloin, kun isäkin on kotona. Jeesuksen syntymäpäivä on joka vuosi kuin ihana yllätys, vaikka valmistelut aloitetaan jo marraskuussa.

Kynttilä palaa ja ilmassa on innostusta, kun **Sannttu**, 7, ja **Aku**, 5, askartelevat joulukoristeita ja tuunaavat pipareita. **Anu** ja **Tero Moilasen** kodissa huokuvat toisista välittäminen, rakkaus ja tyytyväisyys.

Anu oppi jo lapsena, että joulu voi olla silloinkin, kun ei ole oikea päivä. Eroperheen lapsena hän vietti sitä vuorotellen äidin kanssa Helsingissä ja isän kanssa Suomussalmella, Kainuussa. Nyt hänen miehensä on työn vuoksi usein joulun poissa.

Anu on töissä isossa ruokakaupassa, ja joulunalus on kiireinen. Tero puolestaan kuljettaa linja-autolla brittituristeja Lapissa ihmettelemään lunta, poroja, joulupukkia ja revontulia. Pariskunta tietää, että monen muunkin joulusuunnitelmat menevät uusiksi työn vuoksi.

Joulu on Terolle kiireisintä sesonkiaikaa. Ero perheestä saa miehen herkkälle tuulelle.

– Kymmenvuotisen avioliiton aikana olen saanut olla vain kolme joulua kotona. Viime vuonna se onnistui, kun jalkani oli paketissa. Ei ole helppoa olla jouluna erossa perheestä ja nukkua

kahdentoista äijän kanssa Luostolla. Ne ovat pitkiä ja raskaita tunteja, Tero huokaa.

Moilasilla vietetään joulua kaksi kertaa: silloin, kun isä on kotona ja silloin, kun on oikea joulu. Teron vanhemmat ja siskon perhe tulevat aterialle, joka valmistetaan yhdessä.

Lapsena Anu vietti äidin kanssa joulua joka vuosi, päivästä riippumatta. Juhlapöytä katettiin, vaikka ei ollut oikea päivä.

– Rakkaiden kanssa joulu on ihmisistä eikä päivästä kiinni. Niin sen olen yrittänyt pojillekin opettaa. Äidin luona luettiin aina jouluevankeliumi, ja niin teen minäkin. Toivottavasti pojillekin jää se tapa. Lapsille on niin valtavasti pukkia, tonttuja ja joulumaata. Toivon, että heille jää mieleen erityisesti Jeesuksen syntymäpäivä.

Takaisin kotiseudulle

Anu ja Tero ovat molemmat syntyneet Suomussalmella, mutta lähtivät sitten maailmalle. Lapsuuden kotipaikkakunta toi heidät yhteen aikuisena, ja he menivät naimisiin.

– Olin kuuden vanha, kun vanhemmilleni tuli avioero ja muutin äidin

kanssa Helsinkiin. Menin ensimmäiselle luokalle kouluun, kävelin kahden kilometrin matkan sinne. Puhuin oudosti kainuuta, eikä minulla ollut ketään tuttuja. Kotona asui äidin uusi mies, jota en hyväksynyt. Kaikki tuntui pienestä tytöstä uudelta ja erilaiselta, Anu kertoo.

Kun Anu oli 25-vuotias, Helsingin sade ja mereltä tuleva kylmä tuuli alkoivat tuntua hänestä jäätäviltä. Hän päätti muuttaa isänsä luokse Suomussalmelle. Työpaikkakin löytyi sosiaalille ja tekeville naiselle heti.

Samoin Tero palasi kotiseudulle muutaman vuoden poissaolon jälkeen. He tutustuivat Teron sisaren kautta.

– Sanoisin, että Suomussalmella parasta ovat yhteisöllisyys, luonto, aidot ihmiset ja neljä vuodenaikaa, Anu luettelee onnellisena, ja aviomies nyökyttelee vieressä.

Jouluvalmistelut aloitetaan perheessä jo varhain. Moilasilla on niin paljon koristeita, että ystävät tulevat katsomaan heidän ”joulumaataan”.

– Heti joulun jälkeen on myös Santun syntymäpäivä. Hän syntyi kahdeksan vuotta sitten uudenvuodenpäivänä Kajaanin keskussairaalassa, sen

Anu ja Tero Moilanen ovat opettaneet pojilleen Santulle (yläkuvasa) ja Akulle (alakuvasa), että rakkaiden kanssa joulun on ihmisistä, ei päivästä kiinni.

vuoden ensimmäisenä kainuulaisena. Synttäreihin mennessä kerätään enimät joulukoristeet, Anu kertoo.

Rohkean mummon perintö

Anun mielestä usko Jumalaan on tullut perheeseen kuin veren perintönä. Sekä hänen että Teron lapsuudenkodissa on ollut samat kristilliset arvot ja joulunviettotavat.

Anu ja Tero ovat menneet kirkossa naimisiin, lapset on kastettu ja koti on siunattu. Usko kulkee elämässä mukana. Tiedot ystävien kirkosta eroamisista huolestuttavat pariskuntaa.

Uskomisen ei ole aina ollut helppoa. Anun rakas isä kuoli seitsemisen vuotta sitten syöpään. Tytär oli siitä pettynyt, ja hänen uskonsa hyvään Jumalaan horjui. Viime kesänä hänen äitinsä kuoli yllättäen vain 57-vuotiaana.

– Mutta ilman uskoa en olisi jaksanut. Nyt luotan siihen, että näen heidät

vielä. Onhan tässä jatkumoa, kun katson poikiamme, Anu sanoo.

Anun mummolle oli tiukat säännöt vaikkapa siitä, mitä pyhänä sai tehdä. Ei saanut kutoa sunnuntaisin, ja muitakin rajoitteita oli.

Mummo, Arolan emäntä **Lempi Seppänen**, oli varsinainen sankari. Kun talvisota syttyi 30.11.1939, hän näki Neuvostoliiton sotilaiden tulevan Suomussalmen Juntusrantaan. Rasakaana ollut Lempi otti kolme pientä tyttärtään vesikelkkaan ja lähti heikoille jalle viemään sanaa Juntusranan koululle.

– Isäni oli mukana äitinsä kohdussa. Ymmärsin mummoni rukoilleen, et-

tä he pääsisivät perille elävinä vaaratta huolimatta viemään tärkeää tietoa Suomen armeijalle. He selvisivät, Anu kertoo.

Aina kun Tero kuljettaa ryhmiä, joille kerrotaan tätä kohtaa Suomussalmen historiasta, hän mainitsee ylpeänä, että viestinviejä oli hänen vaimonsa mummo.

Mummo opetti Anulle, että Jumalaan voi uskoa ja että häneltä voi ru-

Jouluvalmistelut aloitetaan Moilasten perheessä jo varhain. Aku keskittyy pipareiden koristelemiseen.

kolmisin. Sitten voi tulla mustasukkaisuutta, kun äiti ottaa huomioon muitakin lapsia, Anu arvelee.

koilla asioita. Hän ei kuitenkaan kertonut, että Jumala antaa, mitä hyväksi katsoo.

– Siksi olin niin pettynyt, kun vanhempani erosivat rukouksistani huolimatta.

Pyhäkoulutäti kaupan kassalla

Nyt kahden lapsen äitinä Anu aloittaa joulun valmistelun jo hyvissä ajoin marraskuussa. Jouluvalmistelut näkyvät myös pyhäkoulussa, jota hän on opettanut kolmisen vuotta.

Suomussalmella on harvinaisen paljon lapsia pyhäkoulussa. Laajassa kunnassa pyhäkouluryhmiä on kolme. Paikalla on usein toistakymmentä lasta, joskus enemmänkin. Suosio kasvoi siksi, että pyhäkoulua ei pidettykään enää sunnuntaisin kirkonmenojen aikaan vaan torstai-iltaisin kerran kuussa. Se sopii paremmin lapsille ja opettajille.

– Lapset ovat aina innoissaan, kun huomaavat minut työpaikallani ruoka-

kaupassa. Miten pyhäkoulutäti voi olla kaupan kassalla? Anu nauraa.

Anun omat pojat Santtu ja Aku ovat käyneet seurakunnan kerhoissa ihan pienestä asti. Äiti ymmärsi silloin, että pyhäkoulussa tarvittiin apua. Niin hän päätyi pyhäkoulunopettajaksi. Anun lämpimästä hymystä ja innostuksesta huomaa, että se oli hyvä ratkaisu.

– Omille lapsille on vaikea kotona opettaa kristillisiä asioita, mutta siellä se menee ihan luonnostaan. Mieheni on käynyt pienenä pyhäkoulua, ja siksi hän muistaa ulkoa monet virret. Itse en ole saanut sitä kokemusta.

Pyhäkoulussa lapset saavat keskustella. He oppivat, miksi heidät on kastettu ja kuka oli Nooa.

– Ja voi sitä riemua, kun he saavat kertoa, miksi joulua vietetään ja kenen syntymäpäivä on! Kotona ei ehkä aina ole tilaisuutta puhua näistä. Ja joulun aikaan pyhäkoululaiset saavat lahjan seurakunnalta!

Riitänkö tähän?

Jossain vaiheessa Moilasen perheen pojat eivät halunneet lähteä pyhäkouluun.

– Se saattoi johtua siitä, että olemme heidän isänsä työn vuoksi niin paljon

Pyhäkoulun pitäminen antaa Anulle paljon voimia, mutta hän on pohtinut myös omaa uskoaan. Hän on käynyt rippikoulun ja ollut isosena. Jossain vaiheessa hän halusi myös lukea papiksi.

– Riittääkö uskoni tähän työhön? Olenko tässä riittävä? Jos edes yksi näistä lapsista muistaa isompänä hädän tullen ristiä kätensä, olen ollut riittävä, hän mietti.

Anulle tärkeä esirukoilija on ollut hänen vähän aikaa sitten kuollut kummitätinsä Eeva, joka oli hänen isänsä sisko. Myös täti oli äitinsä mukana vesikelkassa vaarallisella matkalla talvisodan syttyessä.

– Kummitäti kertoi rukoilleensa puolestani joka päivä, kun muutin pienenä Helsinkiin. Varmaan siksi selvisinkin uudessa ympäristössä, kun olin rukousten kannattamana, Anu kertoo ja pyyhkii silmäkulmiaan.

Eeva-kummi opetti kaikille kummilapsilleen henkiseksi perinnöksi tämän rukouksen:

”Rakas Jeesus, suojassas sun, hyvä on kulkea täällä mun. Askel jos horjuu, tukea tuot, heikkoudessa voimasi suot. Viimein, kun täällä päättyvi tie, se rakkahin Jeesus luoksesi vie.”